

Універсальна десяткова
класифікація та організація
фондів бібліотек, що
обслуговують дітей

Кисельова С. В. , Невмержицька Н. М.

Фонд сучасної бібліотеки для дітей



Централізована бібліотечна система для дітей м. Львова. Центральна бібліотека

Національна бібліотека України для дітей



Фонд складається не тільки з традиційної друкованої продукції, а й з аудіовізуальних документів, електронних видань, ігор, дидактичних матеріалів тощо. Він формується з урахуванням вікових особливостей розвитку дитини та організований із використанням бібліотечних класифікацій.

Вільний доступ



Львівська обласна бібліотека для дітей



Центральна бібліотека ім. Т. Г. Шевченка
для дітей м. Києва

Виокремлюються видання для наступних груп читачів:

- для дошкільників (0-6 р.) — <Д>; дітей молодшого шкільного віку (6-9 р.) — <мл>;
- дітей середнього шкільного віку (10-11 р.) — <с>;
- дітей старшого шкільного віку (12-15 р.) — <ст>;
- організаторів дитячого читання — <В>.

В бібліотеках, що спільно обслуговують і дорослих, і дітей, ці умовні позначки на книгах дитячого фонду застосовуються обов'язково.

Вікові визначники не залежать від класифікаційних систем.

Вільний доступ — це обличчя кожної бібліотеки. Якщо ваші читачі можуть самостійно зорієнтуватися у системі розстановки та знайти потрібну книгу, звернути увагу на теми або жанри, що ви рекомендуєте — вважайте, що фонд бібліотеки організований грамотно.

Вільний доступ



Національна
бібліотека України
для дітей



Херсонська обласна бібліотека для дітей
ім. Дніпрової Чайки

Книги для дітей віком 0-6 років розставляються в алфавіті авторів і назв. Для розкриття фонду виділяються окремі теми — «Наша Батьківщина», «Про тварин», «Мешканці морів», «Фрукти та овочі» тощо.

На виданнях проставляється поличний індекс <Д>, а в каталогах прописується повний індекс УДК, який в подальшому використовується при формуванні звітів, аналізу складу фонду тощо.

Для всіх книг для дошкільників індекс УДК починається з вікового визначника — (0.053.4), за яким слідує відповідний індекс тематичного розділу. Наприклад:

Заголовок видання	Індекс УДК в ЕК	Поличний індекс
Писанка-мальованка з наліпками	(0.053.4)745/749	Д
Гончаренко І. Буквар для дошкільнят	(0.053.4)811.161.2	Д
Пономаренко М. Пригоди Чіпа та його друзів	(0.053.4)821.161.2	Д

Вільний доступ



Національна бібліотека України для дітей



Централізована бібліотечна система для дітей м. Львова
Центральна бібліотека

Фонд, призначений для читачів молодшого шкільного віку, систематизується за спрощеною схемою відповідно до таблиць УДК. Систематично-алфавітна розстановка фонду застосовується в поєднанні з тематичною.

На виданнях проставляється позначка <мл>, що є невід'ємною частиною поличного індексу, а в каталогах прописується повний індекс УДК з відповідним віковим визначником/загальним визначником форми документів для навчальних видань/спеціальним визначником :

Заголовок видання	Індекс УДК в ЕК	Поличний індекс
Сердюк М. Ням! Готують діти	641/642(0.053.5"465*06/*09")	мл 64
Чіміріс В. Англійська мова	811.111(075.2)	мл 81
Андерсен Г. Х. Дюймовочка	821.113.4-93	мл 821
Брильова М. Крихта та її блискавичні мрії	821.161.2-93	мл 821.161.2

Схема УДК для дітей молодшого шкільного віку

УДК	НАЗВА ВІДДІЛУ (УДК)	
00	Наука та знання загалом	
004	Комп'ютерна наука	
030	Довідкові видання загального типу	
08	Видання змішаного змісту. Збірники	
1	Філософія. Психологія. Етика	
2	Релігія	
3	Суспільні науки	
37	Освіта. Виховання. Навчання. Дозвілля	
39	Етнографія. Звичайі. Традиції. Спосіб життя. Фольклор	
398	Фольклор у вузькому значенні	
398(161.2)	Український фольклор	
398.001	Фольклористика	
502/504	Наука про навколишнє середовище. Екологія	
51	Математика	
52	Астрономія. Астрофізика. Космічні дослідження. Геодезія	
53	Фізика	
54	Хімія. Кристалографія. Мінералогія	
55	Геологія. Науки про Землю	
56	Палеонтологія	
57	Біологічні науки в цілому	
58	Ботаніка	
59	Зоологія	
61	Медичні науки	
613/614	Гігієна в цілому. Валеологія та гігієна особистості. Охорона здоров'я та гігієна. Попередження нещасних випадків	
62	Машинобудування. Техніка в цілому	
636/639	Тваринництво. Продукти тваринництва. Полювання. Мисливство. Рибне господарство	
64	Домоведення. Домашнє господарство. Комунальне господарство. Служба побуту	
689	Технічні та інші аматорські ручні роботи. Рукоділля	
7	Мистецтво. Декоративне-прикладне мистецтво. Ігри. Спорт	
8	Лінгвістика. Філологія	
82	Художня література. Літературознавство	
82(07)	Підручники з літератури, хрестоматії	
821.161.2	Українська література	
821	Художня література окремими мовами	
91	Географія. Географічні дослідження землі та окремих країн. Подорожі.	
929	Біографічні та подібні дослідження	
930	Історична наука. Історіографія	
94(477)	Історія України	

Вільний доступ



Миколаївська обласна бібліотека
для дітей ім. В. Лягіна



ЦБС Оболонського району м. Києва
Бібліотека № 129 для дітей

Література для вікової групи 10-11 років виокремлюється в дитячих бібліотеках, де є окремі кафедри обслуговування дітей середнього шкільного віку, і має систематично-алфавітну розстановку. Книги розставляються за галузями знань, а всередині — за алфавітом прізвищ авторів і назв.

Систематичний порядок встановлюється відповідно до таблиць УДК також за спеціально розробленою спрощеною схемою. На виданнях проставляється позначка <с>, що є невід'ємною частиною поличного індексу, а в каталогах прописується повний індекс УДК з відповідним віковим визначником/загальним визначником форми документів для навчальних видань:

Заголовок видання	Індекс УДК в ЕК	Поличний індекс
Мандруємо Україною	908(477)(03)(0.053.5"465*10/*11")	с 908(477)
Несвіт А. М. Англійська мова	811.111(075.3)	с 811.111
Німмо Д. Чарлі Бон і таємничий дар	821.111-93	с 821.111
Дев'ятко Н. В. Легенда про юну весну	821.161.2-93	с 821.161.2

Вільний доступ



Миколаївська
обласна бібліотека
для дітей ім. В. Лягіна



Національна бібліотека
України для дітей

Видання для дітей старшого шкільного віку розставляються на основі схеми УДК для відповідної категорії читачів.

На документах проставляється позначка <ст>, що є невід'ємною частиною поличного індексу, а в каталогах прописується повний індекс УДК з відповідним віковим визначником/загальним визначником форми документів:

Заголовок видання	Індекс УДК в ЕК	Поличний індекс
Мій особистий простір	793/794(0.053.5"465*12/*15")	ст 793/794
Макар Ю. Словник українсько-польський, польсько-український	811.161.2+811.162.1(038)	ст 811.162.1
Ібсен Г. Ляльковий дім ; Дика качка	821.113.5	ст 821.113.5
Нечуй-Левицький І. Кайдашева сім'я	821.161.2	ст 821.161.2

Вільний доступ



Національна бібліотека України для дітей

Фонд літератури для керівників дитячого читання виокремлюється та має свої особливості систематизації. Частиною шифру є визначник <В> та застовуються наступні визначники:

Ресурси для організаторів дитячого читання		
В <розділ>	основні ділення галузі -051	Галузева література
В <розділ>	<розділ>(075.8)	Навчальні видання
В <розділ>	<розділ>(072)	Методичні посібники
В <розділ>	<розділ>(073)	Навчальні програми. Навчальні плани

Вільний доступ



Національна бібліотека
України для дітей



ЦБС Оболонського району м. Києва
Бібліотека № 129 для дітей

Принцип диференційованості використовується в оформленні поличних роздільників, що містять класифікаційний індекс та найменування розділу.

Використовуються персональні поличні роздільники, на яких можуть міститися прізвище письменника, його портрет, роки життя.

На роздільниках з назвою країни можна розмістити зображення державної символіки — герба та прапора.

Роздільники можуть виділятися формою та кольором, щоб привернути увагу та зорієнтувати у пошуку літератури. Кольорова гамма, використана для оформлення фонду, повинна поєднуватися з загальним стилем бібліотеки.

Вільний доступ



Національна бібліотека України для дітей



Івано-Франківська обласна бібліотека для дітей

В кожній бібліотеці для дітей є читачі, які віддають перевагу певним жанрам художньої літератури: люблять читати казки, фентезі, дитячі детективи тощо. Виходячи з їх читацьких уподобань, можна оформити стелажі, використовуючи жанрову розстановку художньої літератури.

Дякую за увагу



Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрової Чайки